

Відповідає оновленій програмі
для 1–4 класів та новим Орієнтовним вимогам до контролю
та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи

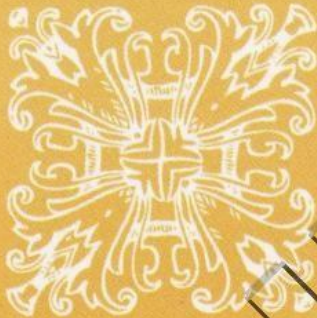
ДЕРЖАВНА ПІДСУМКОВА АТЕСТАЦІЯ

К. І. ПОНОМАРЬОВА

4
КЛАС

ЗБІРНИК ЗАВДАНЬ

ДЛЯ ПІДСУМКОВИХ
КОНТРОЛЬНИХ
РОБІТ

2018 **УКРАЇНСЬКА
МОВА**

Усі ДПА лише на erudyt.net

Пояснювальна записка для вчителя

У посібнику подано орієнтовні контрольні роботи для підготовки учнів 4 класу до державної підсумкової атестації з української мови. Їх зміст розроблено відповідно до вимог оновленої в 2016 році навчальної програми з української мови для 1–4 класів та Орієнтовних вимог до контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи, затверджених наказом МОН України від 19.08.2016 р. № 1009.

Запропоновані контрольні роботи є комбінованими і передбачають перевірку мовних знань та правописних і мовленнєвих умінь. Для перевірки мовних знань використовуються *тестові завдання закритого типу*, що передбачають вибір однієї правильної відповіді з трьох запропонованих варіантів, завдання на *встановлення послідовності або відповідності*, а також *відкриті завдання*, що передбачають коротку письмову відповідь. Перевірку правописних умінь пропонується здійснювати шляхом написання *диктанту* або *списування тексту* з пропущеними орфограмами (кількість орфограм становить 25 % від загальної кількості слів у тексті). З метою перевірки мовленнєвих умінь використовується *творче завдання*, що передбачає написання невеликого зв'язного висловлювання (5–6 речень).

З огляду на те, що в орієнтовних вимогах до контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів пропонується два підходи до конструювання комбінованої контрольної роботи, у посібнику подано два види робіт.

Контрольні роботи № 1–7, укладені за першим підходом, містять по *шість* завдань: текст для списування (з пропущеними орфограмами) обсягом 50–55 слів (його можна використати для диктанту), чотири відкритих завдання до цього тексту й одне творче.

Контрольні роботи № 8–15, розроблені за другим підходом, складаються із *семи* завдань: тексту для списування (з пропущеними орфограмами) обсягом 25–30 слів

(його можна використати для диктанту), трьох завдань закритого типу з трьома варіантами відповіді, одного завдання на встановлення послідовності чи відповідності, одного відкритого завдання, що передбачає коротку письмову відповідь, і одного творчого завдання.

Відповідно до орієнтовних вимог щодо контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи **комбіновані роботи № 1–7 оцінюються** таким чином: за *списаний без помилок текст або диктант* виставляється **6 балів** (за кожну допущену в списаному тексті чи диктанті помилку знімається по 1 балу; за 6 і більше помилок — жодного бала за це завдання не виставляється), кожне *відкрите завдання* оцінюється **1 балом**, *творче завдання* — **2 балами** (по 1 балу за зміст і грамотність; враховуються помилки лише на ті правила, вивчення яких передбачено навчальною програмою для 1–4 класів). **Контрольні роботи № 8–15 оцінюються** в такий спосіб: за *списаний без помилок текст або диктант* виставляється **3 бали** (за кожну допущену в списаному тексті чи диктанті помилку знімається по 1 балу; за 3 і більше помилок — жодного бала за це завдання не виставляється), кожне *завдання закритого типу* оцінюється **1 балом**, *завдання на встановлення послідовності чи відповідності*, а також *відкрите завдання* — **2 балами** (якщо таке завдання виконано частково, то зараховується 1 бал), *творче завдання* — **2 балами** (по 1 балу за зміст і грамотність; враховуються помилки лише на ті правила, вивчення яких передбачено навчальною програмою для 1–4 класів).

Інструкція для учня

1. Виконай контрольну роботу з української мови, щоб перевірити свої знання й уміння із цього предмета.

2. Перед виконанням кожного завдання уважно його прочитай. Якщо якесь завдання тобі незрозуміле, пропусти його й переходь до наступного.

3. У завданнях, які містять варіанти відповідей, вибери одну правильну й обведи букву, яка стоїть біля цієї відповіді.

Н а п р и к л а д:

1. Визнач, скільки звуків у слові **джерельна**.

А дев'ять

Б вісім

В сім

4. Усі інші завдання виконуй так, як зазначено в їх формулюванні.

5. Після виконання роботи уважно перевір її.

Бажаємо тобі успіху!

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 1

ВАРІАНТ 1

1. Спиши текст, розкриваючи дужки.

Скромна краса пізньої ос(е,и)ні. Л(е,и)стопад найчастіше сумний. Позн(е,и)кали яскраві кил(е,и)ми з опалого листя. (Не)дзвенять пташині голоси. Настала тиша в садках і парках. Природа причаїлася, чекаючи з(е,и)мових холодів.

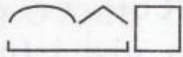
(З,С)похмурніло небо. Потекли з нього ниточки сірого дощу. (Л,Лл)є(тьс,ц)я він і (в)день, і (в)ночі.

Осінь рахує оста(н,нн)є листя на д(е,и)ревах — зриває по одному. Холодно! Непривітно! Набл(е,и)жає(тьс,ц)я з(е,и)ма.

За Алевтиною Волковою

2. Випиши з першого абзацу списаного тексту речення з од-
норідними членами. Підкресли їх.

3. Знайди в списаному тексті синонім до слова *зажурений*
і запиши.

4. Випиши з другого абзацу списаного тексту іменник, будо-
ва якого відповідає такій схемі: .

5. Випиши з другого абзацу списаного тексту прислівники.

6. Чи подобається тобі осінь? Чому? Напиши про це текст-
міркування (5–6 речень).

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 1

ВАРІАНТ 2

1. Спиши текст, розкриваючи дужки.

(На)дворі бує в(и,е)сна! Куди (не)глянеш — усе за-
цвіло пишним цвітом.

Сонце пригриває тєпло, приязно. Поле, наче бе(з,с)-
крає море, розіслало з(и,е)лений кил(е,и)м. Воно аж
сміє(тьс,ц)я до неба. А небо розіп'ялося синім шатром
над з(е,и)мл(е,ь)ою. З нього (л,лл)є(тьс,ц)я бл(е,и)скучий
світ сонця.

Под(е,и)хає л(е,и)генький вітерець. Перебігає повільно
з нивки на нивку, освіжає кожнісіньку ст(е,и)блинку.
Згори дол(е,и)нає жайворонкова пісня.

За Панасом Мирним

Blank lined area for writing the answer.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 2

ВАРІАНТ 1

1. Спиши текст, розкриваючи дужки.

За с(е,и)лом ро(з,с)кинулося дивне поле. Там росте цілий ок(е,и)ан в(и,е)ликих яскравих голівок. То соняшники.

Особливо гарні вони (в)ранці. Тоді на їхніх пелюстках з'являю(тьс,ц)я чисті, прозорі краплинки роси. Прихилиш до себе ро(з,с)кішну квітку, і вона вмиє тебе росяною водиц(ьо,е)ю.

А ти знаєш, що соняшники завжди пов(е,и)ртають голівки до сонця? Дивля(тьс,ц)я, тягну(тьс,ц)я до н(йо,ьо)го. Ніби усміхаю(тьс,ц)я сонячн(е,о)ю усмішкою.

За Олександром Копиленком

2. Випиши з першого абзацу списаного тексту слова з ненаголошеними [е], [и] в корені. Підкресли букви, які позначають ці звуки.

3. Придумай і запиши заголовок до списаного тексту.

4. Випиши друге речення з другого абзацу списаного тексту. Підкресли в ньому головні члени.

5. Випиши зі списаного тексту слова, спільнокореневі зі словом *сміх*.

6. Напиши текст про те, чому рослини треба берегти (5–6 речень).

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 2

ВАРІАНТ 2

1. Спиши текст, розкриваючи дужки.

Щойно заз(е,и)л(е,и)ніла на подвір'ї трава, а ця рослина вже зацвіла. Це кульбаба — ознака в(е,и)сни. Приязну усмішку дарує нам вона.

Цю красиву квітку ніхто (не)сіє, але вона (не)переводи(тьс,ц)я. А знаєте, які прикраси можна (з,с)творити з кульбаби? І ланцю(ж,ш)ки, і намистечко, і ро(з,с)кішний вінок.

Кульбаба є ці(н,нн)юю лікар(з,с)ькою рослин(е,о)ю. Її повна назва — кульбаба лікар(з,с)ька.

За Іваном Цюпою

2. Випиши з першого абзацу списаного тексту слова з ненаголошеними [е], [и] в корені. Підкресли букви, які позначають ці звуки.

3. Придумай і запиши заголовок до списаного тексту.

4. Випиши третє речення з першого абзацу списаного тексту. Підкресли в ньому головні члени.

5. Випиши зі списаного тексту слова, спільнокореневі зі словом *краса*.

6. Напиши текст про те, яку користь дають людям рослини (5–6 речень).

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 3

ВАРІАНТ 1

1. Спиши текст, розкриваючи дужки.

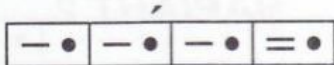
У п'ятницю Дениско з матір'ю і бабус(е,ьо)ю ходив до т(е,и)атру. При вході показали квитки літн(йо,ьо)му контролер(е,о)ві. Одяг здали до гардероба. Зайшли в зал.

Згодом ро(з,с)почалася в(е,и)става. Дениско із захопле(н,нн)ям стежив за розвитком дії на сцені. Разом з г(е,и)роями сміявся, д(е,и)вувався, сумував.

Після закінче(н,нн)я в(е,и)стави глядачі аплодували акторам за чудову гру. Т(е,и)атр справив на Дениска не-повторне враже(н,нн)я.

З журналу

2. Випиши з першого речення списаного тексту слово, яке відповідає звуковій схемі.

3. Випиши з другого абзацу списаного тексту антонім до слова *радів*.

4. Випиши з першого абзацу списаного тексту речення з однорідними членами. Підкресли їх.

5. Випиши прислівники з другого абзацу списаного тексту.

6. Про що розповідається в списаному тексті? Напиши про це текст-розповідь (5–6 речень).

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 3

ВАРІАНТ 2

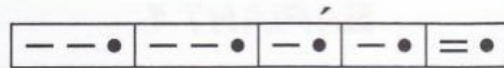
1. Спиши текст, розкриваючи дужки.

Наша сім'я вирушила в похід. Попрямували до мальовничого оз(и,е)ра. Тато з в(е,и)ликим рю(к,г)заком крокував (по)переду. За ним бадьоро йшли мама із Софі(є,йо)ю і Юрась.

Невдовзі вирішили перепочити. Зуп(е,и)нилися біля поваленого дер(и,е)ва. Тато з Юрас(е,ьо)м дістали ву(д,т)ки й закинули у воду. Мама взялася облаштувувати місце для відпочинку. Софійка підійшла до в(е,и)рби. Вона прислухалася до ш(е,и)поті(н,нн)я д(е,и)сточків.

З журналу

2. Випиши з останнього речення списаного тексту слово, яке відповідає звуковій схемі.

3. Випиши з першого абзацу списаного тексту антонім до слова *стояли*.

4. Випиши з другого абзацу списаного тексту речення з однорідними членами. Підкресли їх.

5. Випиши з першого абзацу списаного тексту прислівники.

6. Про що розповідається в списаному тексті? Напиши про це текст-розповідь (5–6 речень).

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 4

ВАРІАНТ 1

1. Спиши текст, розкриваючи дужки.

Школа, виявляє(тьс,ц)я, дуже стара. Їй уже два(д,т)цять чотири столі(т,т)я. З'явилася вона в Стародавній (Г,г)реції.

У давньогрецькій школі були свої поря(д,т)ки. Не кожна д(е,и)тина могла вчитися. Дівчаток на навча(н,нн)я (не)приймали.

Школи були різні. У початковій навчали ч(е,и)тати, п(е,и)сати, рахувати. Потім діти переходили до іншої школи, де навчали співів, муз(е,и)ки, поезії. Сп(е,и)ціальні школи готували майбутніх воїнів.

З журналу

2. Знайди в списаному тексті антонім до слова *зникла* й запиши.

3. Випиши з першого абзацу списаного тексту прикметники, познач у дужках рід кожного.

4. Випиши з другого абзацу списаного тексту іменники, вжиті у формі множини.

5. Знайди в першому абзаці списаного тексту займенники й випиши їх.

6. Що ти можеш розповісти про свою школу? Напиши про це текст-розповідь (5–6 речень).

2. Знайди в списаному тексті антонім до слова *закінчимо* й запиши.

3. Випиши з першого абзацу списаного тексту прикметники, познач у дужках рід кожного.

4. Випиши з останнього абзацу іменники, вжиті у формі множини.

5. Знайди в останньому абзаці списаного тексту займенники й випиши їх.

6. Яким транспортом тобі доводилося користуватися? Напиши про це текст-розповідь (5–6 речень).

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 5

ВАРІАНТ 1

1. Спиши текст, розкриваючи дужки.

Оксанка с(е,и)діла в автобусі, д(е,и)вилась у вікно. На зупин(к,ц)і увійшла жінка з ва(ж,ш)кими сумками. Дівчинка вдала́, ніби (не)помічає її.

(У)веч(е,и)рі Оксанка з матір'ю й батьком пішли до нових сусідів на новосі(л,лл)я. Двері відч(е,и)нила та сама жінка, яку вона образила своєю нечемніс(т,тт)ю. А на столі було частува(н,нн)я з її сумок.

Оксанка поч(е,и)рвоніла від сорому.

З журналу

2. Випиши з першого абзацу списаного тексту прикметник. Утвори від нього прислівник і запиши.

3. Знайди в першому реченні другого абзацу слово, у якому звуків більше, ніж букв. Запиши його.

4. Знайди в списаному тексті антонім до слова *вранці* й запиши його.

5. Випиши з другого абзацу списаного тексту іменники, вжиті у формі множини.

6. Що ти думаєш про дівчинку зі списаного тексту? Яку пораду хочеш їй дати? Напиши про це текст (5–6 речень).

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 5

ВАРІАНТ 2

1. Спиши текст, розкриваючи дужки.

Маленький автобус поспішав з міста в с(е,и)ло. Пасажири, (з,с)томлені гомінкими вул(е,и)цями столиці, мовчки д(е,и)вились у вікна. У салоні автобуса тихо.

На задн(йо,ьо)му сиді(н,ні) зручно вмовстився Юрко. Раптом тишу прорізала гучна мелодія його мобільного т(е,и)л(е,и)фона. Це дзвонив друг. Хлопці довго розмовляли. Юрко зал(е,и)вався дзвінким сміхом, голосно ро(з,с)повідав про свою поїз(д,т)ку.

Пасажири неприємно д(е,и)вились у його бік.

З журналу

2. Випиши з останнього абзацу списаного тексту прислівник. Утвори від нього прикметник і запиши.

3. Знайди в останньому реченні другого абзацу слово, в якому звуків менше, ніж букв. Запиши його.

4. Знайди в списаному тексті антонім до слова *привітно* і запиши його.

5. Випиши з першого абзацу списаного тексту іменники, вжиті у формі множини.

6. Що ти думаєш про хлопчика зі списаного тексту? Яку пораду хочеш йому дати? Напиши про це текст (5–6 речень).

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 6

ВАРІАНТ 1

1. Спиши текст, розкриваючи дужки.

Калина гарна в різні пори року. Нав(и,е)сні вона вбирає(тьс,ц)я в смарагдове* листя, у якому ро(з,с)кидані китиці з білих квітів. Згодом на місці духмяних суцвіть з'явля(тьс,ц)я рум'яні кетяги.

Осінь теж (не)обмине калини. Вона приб(е,и)реже для неї найчарівніші барви.

Навіть з(е,и)ма (не)насміли(тьс,ц)я зірвати її чудове намисто. Об(е,и)режно притрусить його сні(ж,ш)ком, і стане воно цілю(шч,щ)им.

З журналу

* *Смарагдове* — яскраво-зелене.

2. Випиши займенники з останнього абзацу списаного тексту.

3. Випиши з останнього абзацу списаного тексту слово, яке відповідає поданій звуковій схемі.

4. Випиши зі списаного тексту назву рослини. Добери до неї спільнокореневі слова й запиши.

5. Запиши останнє речення з першого абзацу списаного тексту. Підкресли в ньому головні члени.

6. Пригадай, як виглядає калина восени. Напиши про це текст-опис (5–6 речень).

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 6

ВАРІАНТ 2

1. Спиши текст, розкриваючи дужки.

В(е,и)рба — дуже поширене дер(е,и)во в (У,у)країні. Вона користує(тьс,ц)я в(е,и)ликою популярніс(т,тт)ю в народі. Без неї ми не уявляємо (У,у)країнські посе-ле(н,нн)я. Вёрби над ставом — трад(е,и)ційна прикмета (У,у)країнського с(е,и)ла.

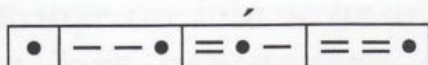
Наші предки помітили, що коріння в(е,и)рби укрі-плює б(е,и)реги, запобігає зсуву ґрунту на схилах. Тому обсаджували вербами б(е,и)реги річок, дороги.

У давнину (У,у)країнські господарі обгороджували свої двори т(е,и)нами з в(е,и)рболосу.

З журналу

2. Випиши з першого абзацу списаного тексту займенники.

3. Випиши з останнього абзацу списаного тексту слово, яке відповідає поданій звуковій схемі.

4. Випиши зі списаного тексту назву дерева. Добери до неї спільнокореневі слова й запиши.

5. Запиши останнє речення списаного тексту. Підкресли в ньому головні члени.

6. Пригадай, як розпускається й зацвітає верба навесні. Напиши про це текст-опис (5–6 речень).

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 7

ВАРІАНТ 1

1. Спиши текст, розкриваючи дужки.

Хлопчики викопали в лісі по три ду(б,п)ки.

Удома Дмитрик ро(з,с)клав свої д(е,и)ревця. Узявся садити. Посадив одне. На друге хлопчик под(е,и)вився й вик(е,и)нув на вул(е,и)цю. Йому здалося, що корі(н,нн)я в нього кволе. І третє вик(е,и)нув, бо гілочки сла(б,п)кі.

А Сергійко посадив усі свої ду(б,п)ки. Підібрав ви-к(е,и)нуті Дмитриком д(е,и)ревця й теж посадив. Пол(е,и)-ває дубочки, ростуть вони, з(е,и)л(е,и)ніють.

За Василем Сухомлинським

Blank lined area for writing the text.

2. Випиши зі списаного тексту ім'я хлопчика, який посадив усі дубки. Якими прикметниками ти можеш охарактеризувати його? Запиши їх.

3. Знайди в другому абзаці списаного тексту слово, яке має чотири склади. Випиши його, поділяючи на склади.

4. Випиши з другого абзацу списаного тексту іменники, вжиті у формі однини. У дужках зазнач їх рід.

5. Випиши з другого абзацу списаного тексту речення з однорідними членами. Підкресли їх.

6. Що ти думаєш про хлопчиків зі списаного тексту? Запиши свої думки у формі тексту (5–6 речень).

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 7

ВАРІАНТ 2

1. Спиши текст, розкриваючи дужки.

Володя нав(е,и)сні прогулювався на узлі(с,сс)і. Рап-
том між кл(е,и)ночками хлопчик побачив молоду бері(з,с)-
ку, яка обл(е,и)валась слізьми.

Чиясь бе(з,с)жальна рука заради солодкого соку
гл(е,и)боко поранила дер(е,и)во. Милосердний хлопчик
замазав і зав'язав рану на бері(з,с)ці.

За тиждень увесь ліс заз(е,и)л(е,и)нів. На пораненій
березі висохли сльози. Володя аж світився від радості.
Адже його бері(з,с)ка теж ожила, заш(е,и)лестіла моло-
дими л(е,и)сточками.

За Галиною Демченко

2. Випиши зі списаного тексту ім'я хлопчика. Якими прикметниками ти можеш охарактеризувати його? Запиши їх.

3. Знайди в першому абзаці списаного тексту слово, яке має п'ять складів. Випиши його, поділивши на склади.

4. Випиши з першого абзацу списаного тексту іменники, вжиті у формі однини. У дужках зазнач їх рід.

5. Випиши з третього абзацу списаного тексту речення з однорідними членами. Підкресли їх.

6. Що ти думаєш про хлопчика зі списаного тексту? Запиши свої думки у формі тексту (5–6 речень).

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 8

ВАРІАНТ 1

1. Вибери вислів, який можна замінити словом **дрімати**.

А крутити носом

Б задирати носа

В клювати носом

2. Познач речення, у якому займенник **він** ужито в родовому відмінку.

А Ми зустрілися з ним у школі.

Б Ми побачили його біля школи.

В Ми підійшли до нього поспідкуватися.

3. Познач рядок, у якому всі слова є прислівниками.

А весною, навесні, весняний

Б уранці, зранку, раненько

В щоденно, щоденник, щодня

4. З'єднай стрілочками відповідні групи слів.

синоніми •

антоніми •

споріднені слова •

• працювати, лінуватися

• працювати, працювитий

• працювати, трудитися

5. Спиши речення, записуючи числівники словами.

Я прокидаюсь о 7 годині. Через 20 хвилин снідаю і йду до школи.

6. Спиши текст, розкриваючи дужки.

(У)вечері над з(е,и)мл(ьо,е)ю прокотився в(е,и)сняний грім. З в(е,и)ликої чорної хмари полив дощ. Важкі краплі залопотіли по даха(м,х), по дерева(х,м). По дорозі побігли струмки.

Незабаром дощ почав (з,с)тихати, а згодом припинився.

За Галиною Демченко

7. Яка пора року тобі найбільше подобається? Чому? Напиши про це текст-міркування (5–6 речень).

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 8

ВАРІАНТ 2

1. Вибери вислів, який можна замінити словом **червоніти**.

А ловити раків

Б пекти раків

В їсти раків

2. Познач речення, у якому займенник **вона** вжито в знахідному відмінку.

А Їй подобалося виступати на сцені.

Б У школі її нагородили грамотою.

В У неї очі схожі на бездонні озерця.

3. Познач рядок, у якому всі слова є прислівниками.

А улітку, літом, літній

Б спереду, попереду, уперед

В щовечора, вечірній, увечері

4. З'єднай стрілочками відповідні групи слів.

синоніми •

антоніми •

споріднені слова •

• радіти, радісний

• радіти, веселитися

• радіти, сумувати

5. Спиши речення, записуючи числівники словами.

Велика перерва у школі розпочинається після 3 уроку. Вона триває 15 хвилин.

6. Спиши текст, розкриваючи дужки.

(З,С)тихла травнева гроза. Але подих її ще відчуває(тьс,ц)я. Десь удалині знову то блисне, то загр(е,и)мить.

А сонечко вже усміхає(тьс,ц)я. По дорога(м,х) біжать в(е,и)селі струмки. Над з(е,и)мл(ьо,е)ю барвистою дугою звисає райдуга.

За Дмитром Чередниченком

7. Яка погода тобі найбільше подобається? Чому? Напиши про це текст-міркування (5–6 речень).

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 9

ВАРІАНТ 1

1. Вибери рядок, у якому подано синоніми до слова **сміятися**.

- А плакати, сумувати
- Б сміх, смішний
- В реготати, хихотіти

2. Познач суфікс, за допомогою якого можна утворити прикметник від слова **Франція**.

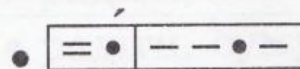
- А -ськ-
- Б -зък-
- В -цьк-

3. Визнач, у якому реченні всі числівники записано правильно.

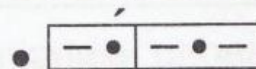
- А Від п'ядесяти відняти двадцять — буде трицять.
- Б Від п'ятидесяти відняти двадцять — буде тридцять.
- В Від п'ятдесяти відняти двадцять — буде тридцять.

4. Покажи стрілочкою звукову модель кожного слова.

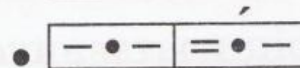
хом'як •

гудзик •

ящик •

5. Спиши словосполучення, уживаючи займенники, що в дужках, у правильній формі.

Скажи (вона), допоможи (я), підійди до (вони), дякую (ви).

6. Спиши текст, розкриваючи дужки.

Д(е,и)рева прокинулися від з(е,и)мового сну. Ро(з,с)пустила сережки береза. Понадували бруньки дуб і граб. Заплакали живиц(ьо,е)ю сосна і ялина. Викинув з(е,и)лені китиці клен. А на узлі(с,сс)і зацвіла ч(е,и)ремха.

З журналу

7. За поданим початком склади й запиши текст-розповідь (5–6 речень).

Скоро настануть канікули. Я мрію провести їх так.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 9

ВАРІАНТ 2

1. Вибери рядок, у якому подано антоніми до слова **веселий**.

- А радісний, жартівливий
- Б сумний, зажурений
- В веселитись, весело

2. Познач суфікс, за допомогою якого можна утворити прикметник від слова **Запоріжжя**.

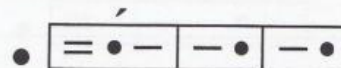
- А -ськ-
- Б -зьк-
- В -цьк-

3. Визнач, у якому реченні всі числівники записано правильно.

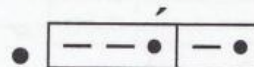
- А До шістдесяти додати двацять — буде вісімдесят.
- Б До шістдесяти додати двадцять — буде вісімдесят.
- В До шестидесяти додати двадцять — буде вісімдесят.

4. Покажи стрілочкою звукову модель кожного слова.

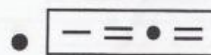
джміль •

яблуко •

щука •

5. Спиши словосполучення, уживаючи займенники, що в дужках, у правильній формі.

Привітався з (він), дякую (ви), подарую (ти), візьміть у (ми).

6. Спиши текст, розкриваючи дужки.

На лісовій галявині рясно ро(з,с)сипалися в(е,и)сняні квіти. Першими з'явилися ніжні підсніжники, крокуси й проліски. Потім суцільним кил(е,и)мом розст(е,и)лився з(е,и)мл(е,ьо)ю ряст. Відмолодився барвінок. Прокинулися сон-трава й м(е,и)дунка.

7. За поданим початком склади й запиши текст-розповідь (5–6 речень).

Був теплий сонячний ранок. Наша сім'я почала збиратися в похід.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 10

ВАРІАНТ 1

1. Вибери рядок, у якому обидва словосполучення містять прикметник, ужитий у прямому значенні.

- А кришталева вода, веселий струмок
- Б кришталева ваза, веселий музикант
- В кришталева душа, веселий хлопчик

2. Вибери колонку, у якій прізвища поетів записано в алфавітному порядку.

А Бойко Г.
Вознюк Л.
Шевченко Т.
Воронько П. | Б Бойко Г.
Воронько П.
Вознюк Л.
Шевченко Т. | В Бойко Г.
Вознюк Л.
Воронько П.
Шевченко Т. |
|---|---|---|

3. Визнач, яке закінчення має іменник **конвалія** в орудному відмінку однини.

- А -ію
- Б -йюю
- В -єю

4. Пронумеруй подані речення в такому порядку, щоб утворився текст.

- У давні часи Київ був відомим торговим центром.
- Вони привозили до Києва тканини, вино, фрукти, зброю, прикраси.
- У ньому проводили великі ярмарки.
- Сюди приїжджали купці з Персії, Китаю, Єгипту.

5. Побудуй і запиши питальне речення за змістом поданого розповідного.

На поверхні Сонця температура сягає шести тисяч градусів.

6. Спиши текст, розкриваючи дужки.

Раніше почало (з,с)ходити сонце, щ(е,и)ріше пригріва-
ти землю.

Задзюрчали струмочки, поринули в(е,и)сняні води,
розл(е,и)лись щ(е,и)рокою пові(н,нн)ю.

З-під снігу з'явилась травиця й зв(е,и)с(е,и)лила жай-
воронка. Звився він у синє небо й заспівав.

За Михайлом Коцюбинським

7. Придумай і запиши продовження списаного тексту (5–6 ре-
чень).

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 10

ВАРІАНТ 2

1. Вибери рядок, у якому обидва словосполучення містять прикметник, ужитий у прямому значенні.

А срібний посуд, сонячний день

Б срібний ланцюжок, сонячний настрій

В срібний звук, сонячний промінь

2. Вибери колонку, у якій назви країн записано в алфавітному порядку.

А Україна

Польща

Італія

Угорщина

Б Італія

Польща

Угорщина

Україна

В Італія

Польща

Україна

Угорщина

3. Визнач, яке закінчення має іменник **акація** в орудному відмінку однини.

А -ію

Б -єю

В -йою

4. Пронумеруй подані речення в такому порядку, щоб утворився текст.

У Дніпро впадає багато великих і малих річок.

Через усю Україну протікає довга, могутня ріка.

Вона називається Дніпром.

Вони наповнюють його своїми водами.

5. Побудуй і запиши питальне речення за змістом поданого розповідного.

Промінь Сонця досягає Землі за вісім хвилин.

6. Спиши текст, розкриваючи дужки.

За с(е,и)лом ро(з,с)кинувся щ(е,и)рокий став. (З,с)хилилися над ним молоденькі берізки. Заглядають у воду й милую(тьс,ц)я своєю красою. Вітер розчісує їм з(е,и)-лені коси.

Настав вер(е,и)сень. (Не)помітили берізки, як підкралась осінь.

7. Придумай і запиши продовження списаного тексту (5–6 речень).

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 11

ВАРІАНТ 1

1. Визнач, які букви пропущено в іменнику **моло...ба**.

А -ддь-

Б -дь-

В -ть-

2. Вибери рядок, у якому всі прикметники записано правильно.

А сільський, запоріжський, чумацький

Б сільський, запоріжський, чумацький

В сільський, запорізький, чумацький

3. Вибери слово, будова якого відповідає такій схемі:

А земля

Б берізка

В проліски

4. Покажи стрілочкою синонім до кожного прислівника.

незабаром •

близько •

пізніше •

• потім

• скоро

• поруч

5. Спиши слова за алфавітом. Постав у кожному наголос.

Чотирнадцять, сантиметр, завдання, човен, добуток, посередині.

6. Спиши текст, розкриваючи дужки.

Вос(е,и)ни стоїть у лісі д(е,и)вовижна тиша. Над з(е,и)м-л(е,ьо)ю повільно стели(тьс,ц)я туман і огортає со(н,нн)і д(е,и)рева.

Дмухнув холодком світанок. Задзвеніли л(е,и)сточка-ми стрункі тополі. Потягнулися ро(з,с)кішними гілками берізки. Привіталась із сонцем трава.

З журналу

7. Чому треба охороняти рослини, занесені до Червоної книги? Напиши про це текст-міркування (5–6 речень).

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 11

ВАРІАНТ 2

1. Визнач, які букви пропущено в іменнику *про...ба*.

А -ззЬ-

Б -зЬ-

В -сЬ-

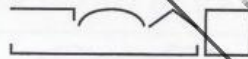
2. Вибери рядок, у якому всі прикметники записано правильно.

А французький, польський, козацький

Б французький, польський, козакський

В французський, польський, козацький

3. Вибери слово, будова якого відповідає такій схемі:

А розмова

Б подружка

В родинний

4. Покажи стрілочкою синонім до кожного прислівника.

постійно •

несподівано •

навколо •

• раптом

• навкруги

• завжди

5. Спиши слова за алфавітом. Постав у кожному наголос.

Олень, дециметр, читання, одинадцять, вірші, український.

6. Спиши текст, розкриваючи дужки.

Над з(е,и)мл(е,ьо)ю пролітають лебеді. Л(е,и)тять нижче ро(з,с)патланих хмар і (з,с)трушують на землю бентежні звуки.

Дід говорить, що так співають л(е,и)бедині крила. Я допитл(е,и)во прид(е,и)вляюсь до їхнього мая(н,нн)я, прислухаюсь до співу.

За Михайлом Стельмахом

Blank lined writing area for the first exercise.

7. Чому треба турбуватися про птахів? Напиши про це текст-міркування (5–6 речень).

Blank lined writing area for the second exercise.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 12

ВАРІАНТ 1

1. Вибери речення, у якому є звертання.
 - А Не жартуй, кішко, із собакою.
 - Б Праця людину годує, а лінть марнує.
 - В За двома зайцями побіжиш, жодного не впіймаєш.

2. Познач, у якому випадку дієслово записано правильно.
 - А вмивається
 - Б вмиваєся
 - В вмиваєшся

3. Визнач, у якому рядку всі числівники записано правильно.
 - А сімдесяти, шістнадцять, шістдесят
 - Б семидесяти, шістнадцять, шістьдесят
 - В сімдесяти, шіснадцять, шісдесят

4. Покажи стрілочкою початкову форму кожного з поданих займенників.

зі мною •	• він
його •	• вони
ними •	• я

5. З ряду синонімів вибери найбільш влучний для кожного речення. Спиши речення, уставляючи дібрані слова.
Балакати, говорити, бурмотіти.
Оксанка ... чітко й голосно. А Сашко щось тихо ... собі під ніс.

6. Спиши текст, розкриваючи дужки.

Запоро(з,с)ькі козаки були ро(з,с)судливі, кмітливі, відзначалися сміливіс(т,тт)ю, добрими с(е,и)рцями, почу(т,тт)ям гумору. Особливою рис(е,о)ю цих мужніх людей була повага до старших. З них козаки брали прикла(д,т), прислухались до їхніх мудрих пора(д,т).

За Михайлом Слабошпицьким

7. Склади й запиши розповідь про своє місто чи село (5–6 речень).

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 12

ВАРІАНТ 2

1. Вибери речення, у якому є звертання.

А Що посієш, те й пожнеш.

Б Хочеш їсти калачі, не сиди на печі.

В На тобі, небоже, що мені не гоже.

2. Познач, у якому випадку дієслово записано правильно.

А смієшся

Б смієсся

В смієся

3. Визнач, у якому рядку всі числівники записано правильно.

А п'ятнацять, шіссот, п'ядєсяти

Б п'ятнадцять, шістсот, п'ятдесяти

В п'ятнатцять, шістьсот, п'ятидесяти

4. Покажи стрілочкою початкову форму кожного з поданих займенників.

до них •

мені •

нами •

• ми

• вони

• я

5. З ряду синонімів вибери найбільш влучний для кожного речення. Спиши речення, уставляючи дібрані слова.

Спекотний, гарячий, палючий.

День видався дуже Від ... сонця поховалося геть усе живе.

6. Спиши текст, розкриваючи дужки.

Кня(з,с)ь Ярослав Мудрий (не)любив воювати, переймався мирними справами. За його князюва(н,нн)я з'явилося багато ц(е,и)рков, монастирів. Він зібрав у Ки(є,і)ві в(е,и)личезну бібліотеку, про яку із заздріс(т,тт)ю говорили в європей(з,с)ьких країнах.

За Михайлом Слабошпицьким

7. Склади й запиши розповідь про вулицю, на якій ти живеш (5–6 речень).

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 13

ВАРІАНТ 1

1. Визнач, у якому словосполученні прикметник **старий** ужито недоречно.

- А старий журнал
- Б старий борщ
- В старий чоловік

2. Визнач, які букви пропущено в числівнику **одина...ять**.

- А -тц- Б -дц- В -щц-

3. Визнач, яке дієслово в реченні вжито у формі минулого часу.

Дідусь посадив дітей за стіл, частує їх медом, пригощає солодкими яблуками.

- А посадив Б частує В пригощає

4. Прочитай текст. Пронумеруй пункти його плану в правильній послідовності.

Якось у звіринці сталася біда з тигром. У нього так боліла лапа, що він аж завивав від болю. Як допомогти лютому звірові, який нікого не підпускає до себе? Змайстрували пристрої, якими притисли тигра до залізних ґрат, а на лапу накинули петлю й витягли її з клітки. Лікар вилікував лапу. Тигр зрозумів, що його порятувала людина. Коли згодом поранив іншу лапу, то вже сам висунув її з клітки й дався полікувати.

За Борисом Грінченком

План

- Довіра до людей.
- Хвора лапа.
- Примусове лікування.

5. Постав у реченні пропущені розділові знаки.

Діти ласували соковитими плодами малини смородини агрусу.

6. Спиши текст, розкриваючи дужки.

Книга є джерелом знань, вірним учител(ьо,е)м.

Книжки відповідають на різні зап(е,и)та(н,нн)я, збагачують наші зна(нн,н)я. Вони ознайомлюють нас з історі(йо,е)ю, технікою, природою, ро(з,с)повідають про далеке м(е,и)нуле й про сучасне жи(т,тт)я.

За Олесем Гончаром

Blank lined area for writing the answer to question 6.

7. Чи любиш ти читати книжки? Напиши про це текст-міркування (5–6 речень).

Blank lined area for writing the answer to question 7.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 13

ВАРІАНТ 2

1. Визнач, у якому словосполученні прикметник **свіжий** ужито недоречно.

- А свіжий хліб
- Б свіжий букет
- В свіжий автомобіль

2. Визнач, які букви пропущено в числівнику **чотирна...ять**.

- А -тц- Б -цц- В -дц-

3. Визнач, яке дієслово в реченні вжито у формі минулого часу.
Кошеня підійшло до дівчинки, третєся об її ногу й тихо муркоче.

- А підійшло Б третєся В муркоче

4. Прочитай текст. Пронумеруй пункти його плану в правильній послідовності.

Стояла тепла золота осінь. З кленового гаю прилетіла на вітрильці насінина. Край городу впала й пролежала там усю зиму. А коли настала весна, пригріло яскраве сонце, задзюркотіли веселі струмки, захотілося насінині на сонце глянути. І пустила вона маленький росточок. Росточок грівся на сонці, пив воду й підростав. Непомітно з нього виріс маленький кленочок. Він радів сонечку й тягнувся до нього.

З журналу

План

- Народження росточка.
- Маленький кленочок.
- Насінина з гаю.

5. Постав у реченні пропущені розділові знаки.

У садках селяни збирали щедрий урожай груш слив яблук.

6. Спиши текст, розкриваючи дужки.

У світі є багато книжок. Вони відрізняю(тьс,ц)я одна від одної змістом, розміром, оформле(н,нн)ям.

Мудра кни(ж,ш)ка — бе(з,с)ці(н,нн)ий скар(б,п). Вона допомагає нам пізнавати навколишній світ, ро(з,с)-кр(е,и)ває його красу, наставляє на добрі справи.

З журналу

7. Чи є в тебе улюблена книжка? Напиши про це текст-міркування (5–6 речень).

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 14

ВАРІАНТ 1

1. Визнач, у якій колонці наголос у всіх словах поставлено правильно.

А читáння
завдáння
запитáння

Б чѐтання
завданнѐя
запѐтання

В чѐтання
завданнѐя
запитáння

2. Підкресли в реченні прикметник. Визнач його відмінок.

Дорогою додому Миколка й Вітя підібрали в канаві нещасного цуцика.

А родовий
Б знахідний
В місцевий

3. Вибери рядок, у якому записано займенники лише 1-ї особи однини.

А тебе, мене, вас
Б мені, мною, мене
В йому, тобі, ми

4. Покажи стрілочками, на яке питання відповідає кожний прислівник.

сумно •
вчора •
вдома •

• де?
• як?
• коли?

5. Прочитай речення. Постав пропущені розділові знаки.

Солов'їна пісня в саду лунала ніжно трепетно неповторно. Часом дзвінкоголосий співак на мить замовкав але потім виводив свою пісню ще завзятіше.

6. Спиши текст, розкриваючи дужки.

У вихідний день ми поїхали відпоч(е,и)вати на оз(е,и)-ро Світязь. Розташувалися всією сім'(є,йо)ю в нев(е,и)-ликому будиночку.

(У)вечері ми з татом пішли р(е,и)балити. Тато зловив в(е,и)ликого ляца, а я — кілька маленьких рибок.

З журналу

7. Який відпочинок тобі найбільше запам'ятався? Напиши про це текст-розповідь (5–6 речень).

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 14

ВАРІАНТ 2

1. Визнач, у якій колонці наголос у всіх словах поставлено правильно.

А вірші́
посереді́ні
добу́ток

Б вірші́
посере́дині
добу́ток

В вірші́
посереді́ні
добу́ток

2. Підкресли в реченні прикметник. Визнач його відмінок.

Суниць хлопці назбирали мало, зате двох молодих їжаків побачили.

А родовий
Б знахідний
В місцевий

3. Вибери рядок, у якому записано займенники лише 2-ї особи однини.

А йому, я, нею
Б вам, нам, їм
В тебе, тобою, тобі

4. Покажи стрілочками, на яке питання відповідає кожний прислівник.

улітку •	• де?
раптом •	• як?
всюди •	• коли?

5. Прочитай речення. Постав пропущені розділові знаки.

Шпак схожий на чорного дрозда але строкатіший.
У наших садках шпаки винищують шкідливих комах личинок гусінь.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 15

ВАРІАНТ 1

1. Вибери рядок, у якому всі словосполучення містять прикметники, ужиті в переносному значенні.

- А холодний погляд, золоті слова, бідна дівчина
- Б холодний голос, золоті дні, бідна мова
- В холодний вітер, золоті прикраси, бідна сім'я

2. Визнач, у якому слові звуків менше, ніж букв.

- А стрибають
- Б роботячий
- В джерело

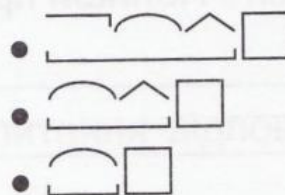
3. Вибери форму числівника, яку потрібно вставити в речення.

До ... додати сорок — буде сто.

- А шістдесяти
- Б шестидесяти
- В шістидесяти

4. Покажи стрілочкою схему будови кожного слова.

- трава •
- рослина •
- запашна •

5. Запиши словосполучення, поставивши іменники, що в дужках, в орудному відмінку однини.

Переповнений (радість), задоволений (зустріч), поси-
паний (сінь), материнською (любов).

6. Спиши текст, розкриваючи дужки.

Організовані учні намагаю(тьс,ц)я все робити вчасно. Вони прагнуть (не)запізнюватися на уроки. Усі зав-да(н,нн)я в(е,и)конують зосереджено і стара(н,нн)о, щоб (не)переписувати вдруге. Поясне(н,нн)я вчителя на уроці слухають уважно.

З журналу

7. Чи вважаєш ти себе організованою людиною? Напиши про це текст-міркування (5–6 речень).

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 15

ВАРІАНТ 2

1. Вибери рядок, у якому всі словосполучення містять прикметники, ужиті в переносному значенні.

- А барвиста розповідь, залізні цвяхи, солодкі яблука
- Б барвиста хустка, залізні ланцюги, солодкі мрії
- В барвиста мова, залізні нерви, солодкі слова

2. Визнач, у якому слові звуків більше, ніж букв.

- А дев'ять
- Б вистачає
- В кукурудза

3. Вибери форму числівника, яку потрібно вставити в речення.

Від ... відняти десять — буде сорок.

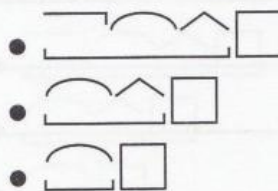
- А п'ятьдесяти
- Б п'ятидесяти
- В п'ятдесяти

4. Покажи стрілочкою схему будови кожного слова.

квітка •

проліски •

синій •

5. Запиши словосполучення, поставивши іменники, що в дужках, в орудному відмінку однини.

Повернулися зі (здобич), покритий (мідь), дивився з (ненависть), рідною (мати).

6. Спиши текст, розкриваючи дужки.

Акуратний учень намагається додержуватися поряд(д,т)ку. Прагне вчасно й ретельно все виконувати, ніколи (не)запізнюватися на уроки. Щоде(н,нн)о піклує(тьс,ц)я про гігієну свого тіла, чистить взу(т,тт)я й одяг. У нього охайні зошити, кн(е,и)жки.

З книжки «Журавлик»

Blank lined area for writing the answer to question 6.

7. Чи вважаєш ти себе акуратною людиною? Напиши про це текст-міркування (5–6 речень).

Blank lined area for writing the answer to question 7.